C/2023/1599

22.12.2023.

Statut Konzorcija europskih istraživačkih infrastruktura LOFAR (LOFAR ERIC)

(C/2023/1599)

Sadržaj

Stranica

PREAMBULA ... 3

POGLAVLJE 1. – KLJUČNI ELEMENTI ... 3

Članak 1. **Pravni oblik i naziv** ... 3

Članak 2. **Zakonsko sjedište** ... 3

Članak 3. **Zadaće i aktivnosti** ... 3

Članak 4. **Trajanje i postupak likvidacije** ... 4

Članak 5. **Odgovornost i osiguranje** ... 5

Članak 6. **Politika pristupa uslugama LOFAR ERIC-a** ... 5

Članak 7. **Politika znanstvenog vrednovanja** ... 5

Članak 8. **Politika širenja podataka** ... 5

Članak 9. **Politika zaštite prava intelektualnog vlasništva** ... 6

Članak 10. **Politika zapošljavanja** ... 6

Članak 11. **Politika javne nabave** ... 6

POGLAVLJE 2. – OPĆE ODREDBE ... 6

Članak 12. **Definicije** ... 6

Članak 13. **Radni jezik** ... 7

POGLAVLJE 3. – ČLANSTVO I STATUS PROMATRAČA ... 7

Članak 14. **Članstvo, status promatrača i subjekt koji ih zastupa** ... 7

Članak 15. **Uvjeti za članstvo ili status promatrača** ... 8

Članak 16. **Istupanje člana ili promatrača** ... 8

POGLAVLJE 4. PRAVA I OBVEZE ČLANOVA I PROMATRAČA ... 9

Članak 17. **Prava i obveze članova** ... 9

Članak 18. **Prava i obveze promatrača** ... 9

POGLAVLJE 5. – SUDJELOVANJE SURADNIČKIH ORGANIZACIJA ... 10

Članak 19. **Sudjelovanje suradničkih organizacija** ... 10

POGLAVLJE 6. – MODEL FINANCIRANJA I DOPRINOSA ... 10

Članak 20. **Financijska sredstva** ... 10

Članak 21. **Doprinosi** ... 10

Članak 22. **Financijski plan** ... 11

Članak 23. **Proračunska načela, financijski izvještaji i revizija** ... 11

Članak 24. **Oslobođenje od poreza i trošarina** ... 11

Članak 25. **Zbrinjavanje** ... 12

POGLAVLJE 7. – UPRAVLJANJE ... 12

Članak 26. **Vijeće** ... 12

Članak 27. **Donošenje odluka u Vijeću** ... 13

Članak 28. **Izvršni direktor** 14
Članak 29. **Ured za koordinaciju i potporu** 14
Članak 30. **Znanstveni savjetodavni odbor** 14
Članak 31. **Financijski odbor** 15
POGLAVLJE 8. – RAZNO 15
Članak 32. **Politika postupanja s podacima** 15
Članak 33. **Politika etičkih, pravnih i socijalnih posljedica** 15
Članak 34. **Podnošenje izvješća Europskoj komisiji** 15
Članak 35. **Mjerodavno pravo** 16
Članak 36. **Rješavanje sporova** 16
Članak 37. **Izmjene i dostupnost Statuta** 16
Članak 38. **Odredbe o osnivanju** 16
PRILOG I.: Popis članova i promatrača LOFAR ERIC-a i subjekti koji ih zastupaju 17
PRILOG II.: Financijski plan LOFAR ERIC-a 18

PREAMBULA

LOFAR (LOw Frequency ARray) vodeća je svjetska distribuirana istraživačka infrastruktura, s objektima kojima se kohezivno upravlja u nekoliko zemalja, kako je detaljno opisano u znanstvenom i tehničkom prilogu.

Infrastruktura LOFAR-a 2022. u potpunosti je operativna za istraživanje radioastronomije koje provodi međunarodna znanstvena zajednica putem Stichting ILT-a (međunarodni LOFAR teleskop, dalje u tekstu „ILT"), u skladu s nizozemskim pravom, uz predstavnike svih partnera, u devet europskih zemalja, koje lokalno posjeduju neke objekte LOFAR-a. Dugoročna strategija ILT-a jest nastaviti nuditi vrhunsku istraživačku infrastrukturu za široku znanstvenu zajednicu; u 2022. ILT je pripremio ambicioznu nadogradnju hardvera i softvera (LOFAR2.0, opisan u znanstvenom i tehničkom prilogu).

ILT je zatražio osnivanje LOFAR ERIC-a s obzirom na sve veći broj partnera, zajedničku dugoročnu viziju nastavka kohezivnog razvoja infrastrukture i upravljanja njome te širi razvoj europskih istraživačkih infrastruktura. Konkretno, kako bi se ILT zamijenio LOFAR ERIC-om, uvažava se sljedeće:

— LOFAR ERIC definira i provodi zajedničku dugoročnu strategiju, zajedničko prikupljanje sredstava i dosljedno određivanje prioritetnih aktivnosti razvoja, kao i optimizaciju dostupnosti zajedničkih partnera i objekata u vlasništvu LOFAR ERIC-a (uključujući senzore, računalne resurse i resurse za pohranu podataka) koji čine istraživačku infrastrukturu LOFAR-a.

— LOFAR ERIC prikladno je sredstvo za privlačenje i konsolidaciju partnera s nizom razina uključenosti te za utvrđivanje i održavanje jasnih dugoročnih politika i stabilnosti financiranja organizacije i njezine infrastrukture u cjelini.

— LOFAR ERIC, usklađen na (više)nacionalnoj razini, omogućuje odgovarajuću vidljivost i priznavanje na nacionalnoj i europskoj razini, olakšavajući dijalog s oblikovateljima znanstvenih politika i financijerima u cijelom području rada.

— LOFAR ERIC, sa svojim jedinstvenim i najsuvremenijim objektima, ima stalnu ulogu u osiguravanju i poticanju vitalnosti europske znanstvene zajednice.

POGLAVLJE 1.

Ključni Elementi

Članak 1.

Pravni oblik i naziv

Osniva se Konzorcij europskih istraživačkih infrastruktura. Konzorcij ima pravni oblik Konzorcija europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) osnovanog u skladu s odredbom Uredbe (EZ) br. 723/2009 kako je izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1261/2013 (dalje u tekstu „Uredba o ERIC-u") i zove se „LOFAR ERIC".

Članak 2.

Zakonsko sjedište

Zakonsko sjedište LOFAR-ERIC-a nalazi se u Dwingeloou (Nizozemska); dalje u tekstu „zemlja domaćin".

Članak 3.

Zadaće i aktivnosti

1. Glavna je zadaća LOFAR ERIC-a osigurati koordinirano iskorištavanje infrastrukture LOFAR, proizvoditi znanstvena istraživanja svjetske klase i nastaviti s razvojem, s ciljem maksimalnog povećanja produktivnosti i učinka za članove i međunarodnu znanstvenu zajednicu, pozicionirajući LOFAR ERIC kao vodeću svjetsku distribuiranu istraživačku infrastrukturu s dugoročnom perspektivom u državama članicama LOFAR ERIC-a te u drugim zemljama u kojima je LOFAR ERIC odlučio smjestiti neke od svojih objekata.

2. Radi ostvarivanja svoje glavne zadaće LOFAR ERIC obavlja sljedeće aktivnosti:

a. osiguravanje koordiniranog rada i znanstvenog iskorištavanja objekata LOFAR-a kao povezane infrastrukture, u okviru zajedničke dugoročne strategije i zajedničkih politika, za vrhunske znanstvene rezultate i najveći učinak na članove i međunarodnu zajednicu;

b. osiguravanje učinkovitog pristupa znanstvenim uslugama LOFAR ERIC-a za zajednicu korisnika, uključujući načela istorazinske ocjene i načela otvorene znanosti;

c. opće poslovanje LOFAR ERIC-a, koje obuhvaća pravne, upravljačke i financijske aspekte;

d. sudjelovanje u projektima EU-a, (više)nacionalnim projektima i projektima koje financira treća strana, a koji su u skladu s ciljevima LOFAR ERIC-a;

3. LOFAR ERIC može obavljati i sljedeće aktivnosti:

a. daljnji razvoj infrastrukture LOFAR-a te povezanih objekata i znanstvenih sposobnosti;

b. provođenje strateškog dijaloškog okvira za optimizaciju uloge LOFAR ERIC-a u globalnoj znanstvenoj zajednici;

c. privlačenje novih članova i sklapanje novih partnerstava kako je utvrđeno u člancima 14. i 19.;

d. promicanje interesa LOFAR ERIC-a u odnosu na nacionalne, europske i međunarodne dionike;

e. traženje dodatnih izvora financiranja, posebno, ali ne ograničavajući se na nadogradnje i proširenja;

f. poticanje osposobljavanja, informiranja i međunarodne suradnje;

g. obavljanje drugih povezanih aktivnosti potrebnih za ispunjavanje glavnih ciljeva.

4. LOFAR ERIC svoju glavnu zadaću obavlja na nekomercijalnoj osnovi. Ne dovodeći u pitanje pravila o državnim potporama LOFAR ERIC može obavljati neke gospodarske djelatnosti, pod uvjetom da su usko povezane s njegovom glavnom zadaćom i da ne ugrožavaju njezino ostvarenje.

5. LOFAR ERIC odvojeno bilježi troškove i prihode od svojih gospodarskih aktivnosti i za njih naplaćuje tržišne cijene ili, ako se one ne mogu utvrditi, ukupne troškove plus razumnu maržu.

Članak 4.

Trajanje i postupak likvidacije

1. LOFAR ERIC osniva se na neodređeno razdoblje, ali se može likvidirati u skladu s postupkom utvrđenim u stavcima od 2. do 6.

2. O likvidaciji LOFAR ERIC-a odlučuje Vijeće u skladu s člankom 27. stavkom 6. točkom (d).

3. Bez nepotrebnog odlaganja, a u svakom slučaju u roku od deset dana nakon donošenja odluke o likvidaciji LOFAR ERIC-a, LOFAR ERIC obavješćuje Europsku komisiju o toj odluci.

4. Sredstva preostala nakon otplate dugova LOFAR-ERIC-a raspodjeljuju se među članovima proporcionalno njihovim godišnjim doprinosima LOFAR-ERIC-u kako je određeno u članku 21.

5. Bez nepotrebnog odlaganja, a u svakom slučaju u roku od deset dana nakon završetka postupka likvidacije, LOFAR ERIC o tome obavješćuje Europsku komisiju.

6. LOFAR ERIC prestaje postojati na dan kad Europska komisija objavi odgovarajuću obavijest u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 5.

Odgovornost i osiguranje

1. LOFAR ERIC odgovara za svoje dugove. LOFAR ERIC nije odgovoran za obveze koje proizlaze iz rada objekata LOFAR-a u zasebnom vlasništvu.

2. Članovi ne snose zajedničku odgovornost za dugove LOFAR ERIC-a. Financijske obveze članova za dugove LOFAR ERIC-a ograničene su za svakog člana te mogu iznositi maksimalno koliko je njegov godišnji doprinos dogovoren u godišnjem proračunu.

3. LOFAR ERIC mora poduzeti odgovarajuće mjere osiguranja za pokriće rizika specifičnih za uspostavu i rad LOFAR ERIC-a.

Članak 6.

Politika pristupa uslugama LOFAR ERIC-a

1. LOFAR ERIC pruža i podupire djelotvorne mogućnosti pristupa korisnika uslugama LOFAR ERIC-a radi provođenja znanstvenog istraživanja. Te usluge uključuju, među ostalim: provođenje promatranja, generiranje znanstvenih podatkovnih proizvoda, vođenje javno dostupne arhive znanstvenih podataka, korisničku podršku i osposobljavanje.

2. Pružene usluge LOFAR ERIC-a javno se objavljuju i dokumentiraju, zajedno s mogućnostima pristupa, postupcima i kriterijima raspodjele za te različite usluge.

3. Politiku pristupa kojom se uređuju sve usluge LOFAR ERIC-a za znanstvena istraživanja utvrđuje i održava Vijeće, pri čemu se o njezinim načelima odlučuje u skladu s člankom 27. stavkom 6. točkom (b), a o njezinoj provedbi u skladu s člankom 27. stavkom 5. točkom (e).

4. Politikom pristupa LOFAR ERIC-a osigurava se da je, od ukupnog iznosa proračuna za operacije potrošenog na pružanje usluga, većina usmjerena na potporu istraživanju koje provodi globalna zajednica. Kada se otvoreni pristup nudi na natjecateljskoj osnovi, dodjeljuje se putem neovisne znanstvene istorazinske ocjene.

5. Politikom pristupa LOFAR ERIC-a osigurava se i prihvatljivost svih članova LOFAR ERIC-a za ostvarivanje koristi od rezerviranog pristupa; time će se urediti pravo na dijelove dostupnih mogućnosti za pristup korisnika uslugama LOFAR ERIC-a.

Članak 7.

Politika znanstvenog vrednovanja

Aktivnosti LOFAR ERIC-a evaluirat će neovisno povjerenstvo međunarodnih stručnjaka najmanje jednom svakih pet godina. Protokol evaluacije (uključujući ciljeve, opis poslova, sastav povjerenstva i postupak imenovanja članova povjerenstva) utvrđuje Vijeće u skladu s člankom 27. stavkom 5. točkom (j). Povjerenstvo izvješćuje Vijeće.

Članak 8.

Politika širenja podataka

1. LOFAR ERIC olakšava istraživanje i u pravilu potiče načela otvorene znanosti za istraživačke podatke.

2. LOFAR ERIC potiče istraživače da svoje rezultate i podatke učine dostupnima javnosti (otvoreni pristup) i putem LOFAR ERIC-a.

3. LOFAR ERIC do ciljnih skupina dopire putem više kanala kao što su internetski portali, radionice, sudjelovanje na konferencijama, članci i vijesti.

4. Znanstveni podaci dobiveni u okviru usluga LOFAR ERIC-a bit će, u mjeri u kojoj je to zakonski dopušteno, na raspolaganju i javno dostupni svim istraživačima, znanstvenim institucijama i drugim dionicima, u skladu s politikama Vijeća i uzimajući u obzir načela otvorene znanosti i politiku podataka kako je propisano u članku 32.

Članak 9.

Politika zaštite prava intelektualnog vlasništva

1. Pojam „intelektualno vlasništvo” tumači se u skladu s člankom 2. Konvencije o osnivanju Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo, koja je potpisana 14. srpnja 1967.

2. LOFAR ERIC donosi vlastitu politiku prava intelektualnog vlasništva (članak 27. stavak 5. točka (h)). LOFAR ERIC vlasnik je cjelokupnog intelektualnog vlasništva koje proizlazi iz njegovih aktivnosti u skladu s ovim Statutom, uključujući, ali ne ograničavajući se na, intelektualno vlasništvo koje je proizvelo osoblje LOFAR ERIC-a pod uvjetima utvrđenima u politici prava intelektualnog vlasništva LOFAR ERIC-a, osim ako je obuhvaćeno zasebnim ugovornim sporazumima ili ako je u obveznom zakonodavstvu ili ovom Statutu navedeno drukčije.

3. Postojeće intelektualno vlasništvo članova ili subjekata koji ih zastupaju ostaje njihovo vlasništvo. Licencirano je LOFAR ERIC-u ako je potrebno i na temelju posebnih sporazuma.

4. Članovi koji doprinose svojem udjelu u troškovima razvojnog rada drugih članica mogu slobodno koristiti nastalo intelektualno vlasništvo samo u znanstvene svrhe. Ako član LOFAR ERIC-a želi koristiti bilo koje intelektualno vlasništvo u komercijalne svrhe, mora dobiti dopuštenje člana koji je vlasnik intelektualnog vlasništva.

Članak 10.

Politika zapošljavanja

1. LOFAR ERIC može zaposliti osoblje. Na politiku zapošljavanja LOFAR ERIC-a primjenjuju se zakoni zemlje u kojoj je zaposleno osoblje.

2. Postupci odabira kandidata za radna mjesta i zapošljavanje u LOFAR ERIC-u transparentni su, nediskriminirajući i njima se poštuju jednake mogućnosti. Sva se otvorena radna mjesta u LOFAR ERIC-u javno oglašavaju.

Članak 11.

Politika javne nabave

1. LOFAR ERIC odnosi se prema natjecateljima i ponuditeljima jednako i bez diskriminacije, bez obzira na to imaju li sjedište u Europskoj uniji ili ne. U okviru politike nabave LOFAR ERIC-a poštuju se načela transparentnosti, nediskriminacije i tržišnog natjecanja. Detaljna pravila o postupcima i kriterijima javne nabave utvrđuje Vijeće.

2. Nabava koju provode članovi i promatrači za potrebe aktivnosti LOFAR ERIC-a provodi se uzimajući u obzir potrebe LOFAR ERIC-a, tehničke uvjete i specifikacije koje izdaju nadležna tijela.

POGLAVLJE 2.

Opće Odredbe

Članak 12.

Definicije

Za potrebe ovog Statuta primjenjuju se sljedeće definicije:

1) „LOFAR”: LOw Frequency ARray vodeća je svjetska distribuirana istraživačka infrastruktura, s objektima kojima se kohezivno upravlja u nekoliko zemalja, kako je detaljno opisano u znanstvenom i tehničkom prilogu;

2) „objekti LOFAR”: tehnički elementi (uključujući antenske stanice, mrežu, procesore, softver i arhivu), kako je detaljno opisano u znanstvenom i tehničkom prilogu, koji su potrebni za obavljanje njegovih zadaća;

3) „član”: subjekt naveden u članku 14. stavku 1.

4) „subjekt koji zastupa člana ili promatrača”: subjekt kojeg je član ili promatrač imenovao da ga zastupa u skladu s člankom 14. stavkom 5.;

5) „suradnička organizacija”: istraživačka organizacija iz članka 19.;

6) „program rada”: petogodišnji plan koji je donijelo Vijeće LOFAR ERIC-a kako bi se ispunila svrha i dugoročna strategija LOFAR ERIC-a, uključujući znanstvena, tehnološka i administrativna pitanja. Vijeće u tom okviru utvrđuje godišnje ciljeve i aktivnosti;

7) „financijski model”: politika kojom se utvrđuju načela za financijske doprinose LOFAR ERIC-u, uključujući doprinose u naravi te doprinose članova i promatrača. Početni financijski model naveden je u Prilogu II.;

8) „financijski plan”: petogodišnji okvir vrijednosti i vremenskog rasporeda financijskih sredstava potrebnih za realizaciju programa rada LOFAR ERIC-a. Financijski plan za prvih pet godina LOFAR ERIC-a utvrđen je u Prilogu II.;

9) „godišnji proračun”: predviđeni rashodi i prihodi za provedbu godišnjih ciljeva i aktivnosti LOFAR ERIC-a u okviru financijskog plana;

10) „poslovnik”: pravila kojima se uređuje organizacija i rad Vijeća LOFAR ERIC-a, donesena u skladu s člankom 27. stavkom 5. točkom (c);

11) „kvalificirana većina” o predloženoj odluci na sjednici Vijeća, kako je propisano člankom 27. stavkom 5., postignuta je kada najmanje 75 % zastupljenih članova glasa za prijedlog;

12) „jednoglasnost” o predloženoj odluci na sjednici Vijeća, kako je propisano člankom 27., postiže se kada predsjednik utvrdi da svi zastupljeni članovi imaju konsenzus (jednoglasni konsenzus) ili kada nijedan od zastupljenih članova ne glasuje protiv, a najviše je jedan suzdržan.

Članak 13.

Radni jezik

Radni jezik LOFAR ERIC-a je engleski.

POGLAVLJE 3.

Članstvo i status Promatrača

Članak 14.

Članstvo, status promatrača i subjekt koji ih zastupa

1. Sljedeći subjekti mogu postati članovi LOFAR ERIC-a s pravom glasa ili promatrači LOFAR ERIC-a bez prava glasa:

a) države članice Europske unije;

b) povezane zemlje;

c) treće zemlje osim povezanih zemalja;

d) međuvladine organizacije.

2. Uvjeti za članstvo ili status promatrača utvrđeni su u članku 15.

3. Članstvo u konzorciju LOFAR ERIC mora uključivati najmanje jednu državu članicu i dvije druge zemlje koje su ili države članice ili povezane zemlje.

4. Države članice EU-a ili pridružene zemlje zajedno imaju većinu glasačkih prava u Vijeću. Vijeće odlučuje o svim promjenama glasačkih prava koje su potrebne kako bi se osiguralo da LOFAR ERIC u svakom trenutku ispunjava taj zahtjev.

5. Sve članove ili promatrače iz stavka 1. točaka od (a) do (c) može predstavljati najmanje jedno javno ili privatno tijelo koje pruža javne usluge koje oni odaberu i koje se imenuje u skladu s njihovim pravilima i postupcima. Svi članovi ili promatrači obavještavaju Vijeće o svim promjenama subjekta koji ih zastupa, o pravima i obvezama koje su mu delegirane i o svim drugim relevantnim promjenama.

6. Članovi i promatrači LOFAR ERIC-a i subjekti koji ih zastupaju navedeni su u Prilogu I. Prilog I. ažurira izvršni direktor LOFAR ERIC-a.

Članak 15.

Uvjeti za članstvo ili status promatrača

1. Subjekti iz članka 14. stavka 1. koji žele postati članovi LOFAR ERIC-a trebaju poslati pisani zahtjev predsjedniku Vijeća. U zahtjevu se opisuje na koji će način taj subjekt doprinijeti zadaćama i aktivnostima LOFAR ERIC-a opisanima u članku 2. programa rada i na koji će način ispuniti obveze iz članka 17. stavka 2. Primanje subjekata kao novih članova podliježe odobrenju Vijeća u skladu s člankom 26. stavkom 9. točkom (e) i člankom 27. stavkom 5. točkom (f).

2. Subjekti iz članka 14. stavka 1. koji žele pridonijeti LOFAR ERIC-u, ali još ne mogu pristupiti Organizaciji u svojstvu članova mogu zatražiti status promatrača. Podnositelji zahtjeva podnose pisani zahtjev predsjedniku Vijeća. U zahtjevu se opisuje na koji će način taj subjekt doprinijeti zadaćama i aktivnostima LOFAR ERIC-a opisanima u programu rada i na koji će način ispuniti obveze iz članka 18. stavka 2. Primanje promatrača podliježe odobrenju Vijeća u skladu s člankom 26. stavkom 9. točkom (e) i člankom 27. stavkom 5. točkom (f). Podnositelji zahtjeva primaju se kao promatrači tijekom početnog razdoblja od tri (3) godine.

3. Status promatrača može se promijeniti u bilo kojem trenutku nakon odobrenja Vijeća. Status promatrača istječe nakon početnog razdoblja od tri (3) godine, osim ako Vijeće zatraži i odobri produljenje ili ako promatrač postane član LOFAR ERIC-a.

Članak 16.

Istupanje člana ili promatrača

1. Članstvo traje najmanje pet (5) godina nakon pristupanja člana.

2. Neovisno o najkraćem trajanju članstva propisanom u članku 16. stavku 1., članovi i promatrači mogu istupiti podnošenjem obavijesti izvršnom direktoru u roku od tri (3) mjeseca nakon što Vijeće donese povećanje godišnjeg doprinosa koji premašuje dogovoreni financijski plan. Član ili promatrač koji je dao obavijest o istupanju nije obvezan platiti povećanje doprinosa.

3. Ne dovodeći u pitanje članak 16. stavke 1. i 2. članovi i promatrači koji su pridružene zemlje, treće zemlje, osim pridruženih zemalja, ili međuvladine organizacije, mogu istupiti iz LOFAR ERIC-a nakon izmjena Uredbe Vijeća (EZ) br. 723/2009 koje bi bitno utjecale na njihova prava i obveze u pogledu LOFAR ERIC-a. Takve se promjene smatraju značajnima ako podrazumijevaju povećanje naknada (uključujući godišnje doprinose ili troškove zbrinjavanja), mijenjanje udjela s pravom glasa, nametanje zahtjeva suprotnih primjenjivim zakonima u skladu s člankom 35. ovog Statuta, ukidanje prava na zastupanje u Vijeću ili drugim odborima ili mijenjanje njihovih prava povezanih sa zastupanjem ili upotrebom objekta. O obvezama i učincima istupanja iz LOFAR ERIC-a, uključujući udio člana koji istupa ili udio promatrača u troškovima zbrinjavanja LOFAR-a, prvo se odlučuje u skladu s člankom 27. stavkom 6., podložno jednoglasnom glasovanju Vijeća LOFAR ERIC-a. Ako se Vijeće ne može jednoglasno dogovoriti o obvezama i učincima, te i sve druge obveze utvrđuju se u skladu s člankom 36. Neovisno o članku 16. stavku 1. predmetni član ili promatrač (u roku od šest mjeseci od relevantne izmjene uredaba o ERIC-u) najmanje tri mjeseca unaprijed obavješćuju Vijeće o istupanju, koje stupa na snagu u bilo kojem trenutku nakon stupanja na snagu ovog Statuta.

4. Svako istupanje člana odvija se na kraju financijske godine. Član je obvezan dostaviti pisanu obavijest izvršnom direktoru najkasnije u financijskoj godini koja prethodi financijskoj godini istupanja.

5. Svako istupanje promatrača odvija se na kraju financijske godine. Promatrač je obvezan dostaviti pisanu obavijest izvršnom direktoru najmanje šest mjeseci prije datuma istupanja.

6. Članovi i promatrači ispunjavaju sve obveze iz članka 17. stavka 2. ili članka 18. stavka 2., uključujući financijske, prije nego što njihovo istupanje stupi na snagu.

7. Vijeće može prekinuti članstvo ili status promatrača ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

a. član ili promatrač ozbiljno krši jednu ili više obveza iz ovog Statuta;

b. član ili promatrač nije to kršenje ispravio u roku od šest mjeseci od primitka obavijesti o kršenju u pisanom obliku.

8. Član ili promatrač iz stavka 7. ima pravo iznijeti svoje stajalište pred Vijećem prije nego što ono donese odluku o tom pitanju.

POGLAVLJE 4.

Prava i Obveze Članova i Promatrača

Članak 17.

Prava i obveze članova

1. Prava članova obuhvaćaju:

a. pravo na sudjelovanje i glasanje u Vijeću;

b. pravo na imenovanje subjekta koji ih zastupa u skladu s uvjetima iz članka 14. stavka 5.;

c. pravo istraživačke zajednice promatrača na sudjelovanje u događajima koje organizira LOFAR ERIC, poput radionica, konferencija i programa osposobljavanja;

d. pravo na pristup istraživačke zajednice člana potpori LOFAR ERIC-a za razvoj relevantnih sustava, postupaka i usluga;

e. prihvatljivost za ostvarivanje koristi od rezerviranog pristupa u okviru politike pristupa LOFAR ERIC-a, u skladu s člankom 6. stavkom 5.

2. Svaki član:

a. doprinosi dijelu distribuirane infrastrukture ili daje drugi doprinos na koji Vijeće pristaje. Doprinosi svakog člana utvrđeni su u financijskom planu iz Priloga II. koji vrijedi prvih pet godina LOFAR ERIC-a;

b. doprinosi godišnji iznos ukupnim operativnim i razvojnim troškovima LOFAR ERIC-a koji odgovara udjelu člana u godišnjem proračunu LOFAR ERIC-a koji je odobrilo Vijeće u skladu s financijskim planom iz Priloga II.;

c. sudjeluje u donošenju odluka o politikama i dugoročnoj strategiji za LOFAR ERIC u skladu s člankom 3. stavkom 2.

Članak 18.

Prava i obveze promatrača

1. Prava promatrača obuhvaćaju:

a. pravo na sudjelovanje na sjednicama Vijeća i izražavanje svojeg mišljenja o dnevnom redu Vijeća, ali bez prava glasa;

b. pravo na imenovanje subjekta koji ih zastupa u skladu s uvjetima iz članka 14. stavka 5.;

c. pravo istraživačke zajednice promatrača na sudjelovanje u događajima koje organizira LOFAR ERIC, poput radionica, konferencija i programa osposobljavanja.

2. Svaki promatrač:

a. doprinosi godišnji iznos ukupnim operativnim i razvojnim troškovima LOFAR ERIC-a koji odgovara udjelu promatrača u godišnjem proračunu LOFAR ERIC-a koji je odobrilo Vijeće u skladu s financijskim planom iz Priloga II.;

b. sudjeluje u raspravama o politici i dugoročnoj strategiji.

POGLAVLJE 5.

Sudjelovanje Suradničkih Organizacija

Članak 19.

Sudjelovanje suradničkih organizacija

1. LOFAR ERIC može sklapati sporazume o suradnji sa suradničkim organizacijama u zemljama koje nisu članice ili promatrači LOFAR ERIC-a. Svaka zemlja može sklopiti najviše jedan sporazum o suradnji, koji predstavlja nacionalnu zajednicu.

2. Suradničke organizacije moraju na zadovoljstvo Vijeća doprinijeti ispunjavanju zadaća i aktivnosti LOFAR ERIC-a i biti predstavnici nacionalne zajednice zainteresirane za LOFAR ERIC.

3. Sporazum o suradnji sklapa izvršni direktor LOFAR ERIC-a nakon odobrenja Vijeća. Sporazumom o suradnji utvrđuju se uvjeti pod kojima suradnička organizacija može surađivati s LOFAR ERIC-om i obvezati se na zadaće i aktivnosti utvrđene u članku 3.

4. Trajanje tog sporazuma o suradnji u skladu je s pravilima o trajanju članstva kako je navedeno u članku 16. U sporazumu o suradnji utvrđuje se prestanak ako zemlja suradničke organizacije postane član ili promatrač LOFAR ERIC-a.

POGLAVLJE 6.

Model Financiranja i Doprinosa

Članak 20.

Financijska sredstva

Financijska sredstva LOFAR ERIC-a sastoje se od:

a. financijskih doprinosa članova i promatrača, uključujući sve doprinose u naravi, u skladu s člankom 21. Financijskih doprinosi za prvih pet (5) godina LOFAR ERIC-a utvrđeni su u financijskom planu u Prilogu II.;

b. doprinosa domaćina;

c. sredstava suradničkih organizacija;

d. drugih sredstava u okviru ograničenja te pod uvjetima koje je odobrilo Vijeće.

Članak 21.

Doprinosi

1. Članovi uplaćuju godišnje doprinose proračunu LOFAR ERIC-a u skladu s financijskim planom, kako je predviđeno člankom 22.

2. Vijeće može prihvatiti doprinose u naravi članova i promatrača u skladu s financijskim modelom.

3. O doprinosima suradničkih organizacija odlučuje Vijeće na pojedinačnoj osnovi.

Članak 22.

Financijski plan

Izvršni direktor LOFAR ERIC-a najmanje svakih pet godina podnosi nacrt financijskog plana Vijeću na razmatranje i odobrenje. Financijskim planom utvrđuje se osnova za doprinose svakog člana u tom petogodišnjem razdoblju i najveći dogovoreni proračun za LOFAR ERIC za isto razdoblje. Financijski plan mora biti u skladu s načelima doprinosa članova i promatrača navedenima u Financijskom modelu te je usmjeren na provedbu programa rada.

Članak 23.

Proračunska načela, financijski izvještaji i revizija

1. Financijska godina LOFAR ERIC-a počinje 1. siječnja i završava 31. prosinca svake godine. Proračun LOFAR ERIC-a obračunava se u eurima.

2. Izvršni direktor LOFAR ERIC-a podnosi Vijeću na odobrenje proračun za sljedeću godinu najkasnije do 1. listopada.

3. Uz financijska izvješća LOFAR ERIC-a prilaže se izvješće o upravljanju proračunskim sredstvima i financijskom upravljanju u financijskoj godini.

4. LOFAR ERIC podliježe zahtjevima prava zemlje u kojoj ima zakonsko sjedište u pogledu pripreme, podnošenja, revizije i objavljivanja financijskih izvještaja.

Članak 24.

Oslobođenje od poreza i trošarina

1. Oslobođenja od PDV-a na temelju članka 143. stavka 1. točke (g) i članka 151. stavka 1. točke (b) Direktive Vijeća 2006/112/EZ ([1]) te u skladu s člancima 50. i 51. Provedbene uredbe Vijeća (EU) br. 282/2011 ([2]) ograničena su na kupnju robe i usluga pod oba sljedeća uvjeta:

— za LOFAR ERIC-ovu službenu i isključivu uporabu, pod uvjetom da se takva kupnja obavlja isključivo za negospodarske djelatnosti LOFAR ERIC-a u skladu s njegovim aktivnostima

— LOFAR ERIC-a i bilo kojeg člana LOFAR ERIC-a kako je definirano u članku 9. stavku 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 723/2009 od 25. lipnja 2009. o pravnom okviru Zajednice za Konzorcij europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC).

2. Oslobođenje od PDV-a ograničeno je na kupnju u vrijednosti većoj od 300 EUR.

3. Oslobođenje od trošarina na temelju članka 11. Direktive Vijeća (EU) 2020/262 ([3]) ograničeno je na kupnju koju izvršava LOFAR ERIC, a koja služi za službenu i isključivu upotrebu LOFAR ERIC-a pod uvjetom da je takva kupnja namijenjena isključivo za negospodarske djelatnosti LOFAR ERIC-a u skladu s njegovim djelatnostima te da je vrijednost kupnje veća od 300 EUR.

4. Oslobođenja se ne odnose na kupnju koju izvrše članovi osoblja.

([1]) SL L 347, 11.12.2006., str. 1.
([2]) SL L 77, 23.3.2011., str. 1.
([3]) SL L 58, 27.2.2020., str. 17.

Članak 25.

Zbrinjavanje

LOFAR ERIC odgovoran je za zbrinjavanje hardvera u vlasništvu LOFAR ERIC-a. Vijeće je dužno pobrinuti se da LOFAR ERIC ima odgovarajući plan zbrinjavanja (članak 27. stavak 6. točka (e)). Vlasnik je odgovoran za zbrinjavanje hardvera koji se koristi u središnjim operacijama (od strane lokalnih operatera, nacionalnih vlasnika objekata LOFAR-a).

POGLAVLJE 7.

Upravljanje

Članak 26.

Vijeće

1. Vijeće je upravljačko tijelo LOFAR ERIC-a i u skladu s odredbama ovog Statuta odgovorno je za opće usmjeravanje i nadzor LOFAR ERIC-a. Vijeće se sastoji od izaslanstava koja predstavljaju članove i promatrače LOFAR ERIC-a.

2. Svaki član imenuje izaslanstvo koje se sastoji od najviše dva izaslanika. Svaki promatrač imenuje jednog izaslanika.

3. Svaki član osigurava da njegovo izaslanstvo:

a. ovlasti član da u njegovo ime glasuje o svim temama o kojima se raspravljalo na sjednicama Vijeća;

b. ima odgovarajuće znanstveno stručno znanje i sposobnost zastupanja zajednice znanstvenika koji se koriste objektima LOFAR ERIC-a.

4. Izaslanstvo svakog člana ima jedan glas, bez obzira na broj izaslanika.

5. Sve izaslanike u Vijeće imenuje svaki član i promatrač; to bi trebalo učiniti u pisanom obliku izvršnom direktoru LOFAR ERIC-a. Članovi i promatrači zadržavaju pravo da u bilo kojem trenutku opozovu imenovanje bilo kojeg od svojih izaslanika i imenuju drugog izaslanika umjesto njih.

6. U slučaju odsutnosti imenovanog izaslanika na određenoj sjednici, član ili promatrač može imenovati zamjenika izaslanika. Takvo imenovanje trebalo bi se podnijeti u pisanom obliku izvršnom direktoru LOFAR ERIC-a prije sjednice. Na toj će sjednici imenovani zamjenik izaslanika imati sva prava izaslanika kojeg zamjenjuje.

7. Direktor instituta domaćina LOFAR ERIC-a prima stalni poziv da prisustvuje sjednicama Vijeća i ima pravo izraziti svoje mišljenje na sjednicama, ali nije dio delegacije zemlje domaćina i nema pravo glasa.

8. Svako izaslanstvo člana može zatražiti prisutnost jednog dodatnog stručnjaka na posebnim sjednicama Vijeća; to bi trebalo najaviti u pisanom obliku izvršnom direktoru LOFAR ERIC-a prije sjednice. Takvi stručnjaci imat će pravo izraziti svoje mišljenje na sjednici, ali nemaju pravo glasa člana.

9. Vijeće je nadležno barem za:

a. odlučivanje o dugoročnoj strategiji i politikama LOFAR ERIC-a;

b. najmanje svakih pet godina odlučivanje o programu rada i povezanom financijskom planu LOFAR ERIC-a kako je navedeno u članku 22., u skladu s načelima utvrđenima u Financijskom modelu;

c. donošenje godišnjeg proračuna LOFAR ERIC-a;

d. donošenje godišnjeg izvješća LOFAR-ERIC-a i odobrenje financijskih izvješća nakon revizije;

e. odlučivanje o pristupanju novih članova ili promatrača;

f. odlučivanje o prestanku statusa člana ili promatrača;

g. odlučivanje o prijedlozima izmjena Statuta;

h. imenovanje, suspendiranje, razrješavanje i nadziranje rada izvršnog direktora;

i. definiranje mandata i posebnih aktivnosti izvršnog direktora;

j. davanje smjernica izvršnom direktoru za sklapanje sporazuma o suradnji kako je navedeno u članku 19.;

k. osnivanje i razrješavanje savjetodavnih tijela ako se to smatra potrebnim;

l. odlučivanje o provođenju novih aktivnosti u skladu s člankom 3. stavkom 3. točkom (g);

m. odlučivanje o tome kako djelovati u slučaju događaja više sile uzimajući u obzir doprinose iz članka 21.

10. Vijeće bira predsjednika i potpredsjednika među izaslanicima većinom glasova iz članka 27. stavka 5. točke (g). Predsjednik i potpredsjednik biraju se na mandat od dvije godine koji se može dvaput obnoviti. Potpredsjednik zamjenjuje predsjednika u slučaju njegove odsutnosti ili u slučaju sukoba interesa.

11. Vijeće se sastaje najmanje jednom godišnje. Sjednice Vijeća saziva predsjednik najmanje četiri (4) tjedna unaprijed. Vijeće se može sastajati u bilo kojem obliku utvrđenom u poslovniku.

12. Sjednica Vijeća može se održati ako to zatraže barem četiri člana.

Članak 27.

Donošenje odluka u Vijeću

1. Vijeće raspravlja i valjano odlučuje samo ako je kvorum članova s pravom glasa zastupljen i sudjeluje na sjednici. Za kvorum je potrebna prisutnost 75 % članova s pravom glasa.

2. Ako kvorum nije postignut, druga se sjednica saziva u roku od četiri tjedna slanjem novog poziva s istim dnevnim redom. Smatra se da je kvorum na drugoj sjednici postignut ako sudjeluje barem 50 % članova s pravom glasa.

3. Kad je riječ o svim odlukama, Vijeće nastoji postići jedinstveni konsenzus kako je definiran u članku 12. stavku 12.

4. Ako se ne postigne jednoglasni konsenzus u skladu s člankom 27. stavkom 3., odluke se donose glasovanjem svih članova koji sudjeluju i glasuju.

5. Sljedeće odluke donose se samo ako ih podupire kvalificirana većina kako je definirana u članku 12. stavku 11.:

a. odluke o izmjeni dugoročne strategije i politika, programa rada LOFAR ERIC-a ili financijskog plana;

b. odluke o donošenju ili izmjeni godišnjeg proračuna LOFAR ERIC-a;

c. odluke o donošenju ili izmjeni Poslovnika;

d. odluke o imenovanju, suspendiranju ili razrješenju dužnosti izvršnog direktora (članak 28.);

e. odluke o izmjeni provedbe politike pristupa (članak 6.);

f. odluke o primanju novog člana ili promatrača ili o odobrenju sporazuma o suradnji sa suradničkom organizacijom (članci 14. i 19.);

g. odluke o imenovanju predsjednika i potpredsjednika Vijeća (članak 26. stavak 10.);

h. odluke koje se odnose na politiku prava intelektualnog vlasništva (članak 9.);

i. odluke o donošenju ili izmjeni politike zapošljavanja (članak 10.);

j. odluke o donošenju ili izmjeni evaluacijskog protokola (članak 7.).

6. Sljedeće odluke zahtijevaju jednoglasnost svih članova LOFAR ERIC-a koji sudjeluju i glasuju, kako je definirano u članku 12. stavku 12.;

a. odluke o izmjeni financijskog modela, uz navođenje načela financijskih doprinosa članova i promatrača (članak 22.);

b. odluke o donošenju ili izmjeni načela politike pristupa (članak 6.);

c. odluke o slanju prijedloga Komisiji za izmjenu Statuta;

d. odluka o ukidanju LOFAR ERIC-a;

e. odluke o zbrinjavanju povezane s prestankom, u skladu s planom zbrinjavanja kako je propisano u članku 25.

7. Za odluke o prestanku članstva ili statusa promatrača potrebna je jednoglasnost, kako je utvrđeno u članku 12. stavku 12., svih članova koji sudjeluju i glasuju, osim člana o čijem se statusu odlučuje.

8. Odluke navedene u članku 27. stavcima 5., 6. i 7. mogu se donijeti samo ako su svi članovi obaviješteni o predloženim odlukama najmanje dva tjedna prije sjednice.

9. Obična većina danih glasova dovoljna je za donošenje svih ostalih odluka.

Članak 28.

Izvršni direktor

1. Vijeće imenuje izvršnog direktora LOFAR ERIC-a u skladu s postupkom koji je ono donijelo. Mandat izvršnog direktora traje pet (5) godina i može se obnoviti odlukom Vijeća.

2. Izvršni direktor pravni je zastupnik LOFAR ERIC-a.

3. Izvršni direktor odgovoran je za provedbu odluka Vijeća i svakodnevno upravljanje svim operativnim aktivnostima LOFAR ERIC-a. Izvršni direktor, među ostalim, priprema godišnji proračun, financijski plan i program rada. Izvršnom direktoru pomaže Ured za koordinaciju i potporu.

Članak 29.

Ured za koordinaciju i potporu

Ured LOFAR-ERIC-a za koordinaciju i potporu središnji je ured za upravljanje svakodnevnim aktivnostima LOFAR-ERIC-a. Pruža potporu svakodnevnom upravljanju LOFAR-ERIC-om, uključujući pomaganje Vijeću. Uspostavlja ga i njime upravlja izvršni direktor. Proračun za funkcioniranje Ureda za koordinaciju i potporu utvrđen je u financijskom planu u Prilogu II.

Članak 30.

Znanstveni savjetodavni odbor

1. Vijeće osniva Znanstveni savjetodavni odbor za pružanje neovisnih savjeta i:

— davanje povratnih informacija izvršnom direktoru i Vijeću o znanstvenoj kvaliteti aktivnosti LOFAR ERIC-a;

— davanje preporuka za razvoj znanstvenih i tehnoloških funkcija i aktivnosti LOFAR ERIC-a.

2. Vijeće imenuje članove Znanstvenog savjetodavnog odbora koji imaju iskustvo u područjima relevantnima za LOFAR. Broj članova Odbora, mandate stručnjaka i poslovnik utvrđuje Vijeće.

Članak 31.

Financijski odbor

1. Vijeće osniva Financijski odbor koji pomaže izvršnom direktoru u pripremi financijskog plana i godišnjeg proračuna koje Vijeće preispituje i odobrava. Financijski odbor može pomagati direktoru i u slučajevima kada je potrebno drugo strateško financijsko planiranje.

2. Rad Financijskog odbora pobliže je objašnjen u njegovu poslovniku, koji utvrđuje Vijeće.

POGLAVLJE 8.

Razno

Članak 32.

Politika postupanja s podacima

1. Općenito, prednost se daje načelima otvorene znanosti i otvorenog pristupa, kao što su ona koja nudi politika otvorene znanosti EU-a.

2. LOFAR ERIC daje smjernice (uključujući putem internetske stranice) korisnicima kako bi se osiguralo da istraživanja koja se provode koristeći resurse koji su dostupni putem LOFAR ERIC-a budu provedena u okviru koji priznaje prava vlasnika podataka i privatnost pojedinaca.

3. LOFAR ERIC osigurava suglasnost korisnika s uvjetima kojima se uređuje pristup i odgovarajuće mjere sigurnosti u pogledu interne pohrane i rukovanja.

4. LOFAR ERIC utvrđuje mehanizme za istraživanje navodnih narušavanja mjera sigurnosti i kršenja povjerljivosti istraživačkih podataka.

Članak 33.

Politika etičkih, pravnih i socijalnih posljedica

Vijeće LOFAR ERIC-a donosi politiku etičkih, pravnih i socijalnih posljedica u svim pitanjima relevantnima za rad LOFAR ERIC-a, uključujući istraživački integritet i znanstvenu evaluaciju, pitanja zapošljavanja, raznolikost i uključenost te održivost. Ta se politika primjenjuje na sve aktivnosti LOFAR ERIC-a.

Članak 34.

Podnošenje izvješća Europskoj komisiji

1. LOFAR ERIC podnosi godišnje izvješće o radu, koje sadržava znanstvene, operativne i financijske aspekte njegovih aktivnosti. Izvješće odobrava Vijeće te ga šalje Europskoj komisiji i nadležnim tijelima javne vlasti u roku od šest mjeseci nakon završetka financijske godine na koju se izvješće odnosi. To izvješće mora biti dostupno javnosti.

2. LOFAR ERIC izvješćuje Europsku komisiju o svim okolnostima koje prijete da će ozbiljno ugroziti ostvarenje njegovih zadaća ili ga ometati pri ispunjavanju uvjeta utvrđenih Uredbom (EZ) br. 723/2009.

Članak 35.

Mjerodavno pravo

Unutarnje funkcioniranje LOFAR ERIC-a uređeno je:

a. pravom Europske unije, posebice Uredbe (EZ) br. 723/2009 i odluka iz članka 6. stavka 1. točke (a) i članka 11. stavka 1. Uredbe;

b. pravom države domaćina u kojoj LOFAR ERIC ima zakonsko sjedište u slučaju pitanja koja nisu ili su samo djelomično uređena aktima na koje upućuje točka (a);

c. ovim Statutom i njegovim provedbenim pravilima.

Članak 36.

Rješavanje sporova

1. Sud Europske unije nadležan je za sudske sporove između članova u vezi s LOFAR ERIC-om, između članova i LOFAR ERIC-a te za svaki spor u kojem je Europska unija stranka.

2. Zakonodavstvo Europske unije o nadležnosti primjenjuje se na sporove između LOFAR ERIC-a i trećih osoba. U slučajevima koji nisu obuhvaćeni zakonodavstvom Europske unije nadležni sud za rješavanje takvih sporova određuje se na temelju prava države u kojoj LOFAR ERIC ima svoje zakonsko sjedište.

Članak 37.

Izmjene i dostupnost Statuta

Statut se redovito ažurira i javno je dostupan na internetskim stranicama LOFAR ERIC-a i u njegovu zakonskom sjedištu.

Članak 38.

Odredbe o osnivanju

1. Prvu sjednicu Vijeća saziva država domaćin u kojoj LOFAR ERIC ima svoje zakonsko sjedište što prije nakon stupanja na snagu odluke Europske komisije o osnivanju LOFAR ERIC-a.

2. Prije prve sjednice, a najkasnije 45 kalendarskih dana nakon stupanja na snagu odluke Komisije o osnivanju LOFAR ERIC-a relevantna država domaćin obavješćuje članove osnivače i promatrače o svim posebnim hitnim pravnim radnjama koje treba poduzeti u ime LOFAR ERIC-a. Ako ni jedan član osnivač ne podnese prigovor u roku od pet (5) radnih dana od primanja obavijesti, pravnu mjeru poduzima osoba koju je za to propisno ovlastila zemlja domaćin.

3. Vijeće blisko surađuje s ILT-om kako bi sklopilo i zatim omogućilo izvršenje prijelaznog sporazuma između ILT-a i LOFAR ERIC-a kojim se, među ostalim, uređuje prijenos imovine i obveza.

PRILOG I.

Popis članova i promatrača LOFAR ERIC-a i subjekti koji ih zastupaju

U Prilogu su navedeni članovi i promatrači te subjekti koji ih zastupaju. Izvršni direktor redovito ažurira Prilog I.

Članovi

Zemlja	subjekt koji zastupa člana ili promatrača
Republika Bugarska	Institut za astronomiju i Nacionalni astronomski opservatorij (IANAO) Bugarske akademije znanosti
Savezna Republika Njemačka	Thüringer Landessternwarte (TLS)
Republika Irska	Dublin Institute of Advanced Studies (DIAS)
Talijanska Republika	Istituto Nazionale di Astrofisica (INAF)
Nizozemska	Stichting Nederlandse Wetenschappelijk Onderzoek Instituten (NWO-I)
Republika Poljska	Ministarstvo obrazovanja i znanosti

LOFAR ERIC će imati sljedeće suradničke organizacije:

— Francuska: Centre National de Recherche Scientifique (CNRS)

— Latvija: Ventspils International Radio Astronomy Centre (VIRAC)

— Švedska: Onsala Space Observatory (OSO)

— Ujedinjena Kraljevina: Science and Technology Facilities Council – UK Research and Innovation (STFC-UKRI)

PRILOG II.

Financijski plan LOFAR ERIC-a

Vidjeti zaseban dokument.